

De fantast

drs. F. Matser – kolonel van de militair psychologische en sociologische dienst

Met een geïrriteerde blik kijk ik het gangpad in. De trein is weer te laat en zelfs de eerste klasse zit tot overmaat van ramp boordevol mensen. Nergens een zitplaats te bekennen. Met snelle pas loop ik naar de volgende wagon. In de verte ontwaar ik zowaar een lege stoel. Opgelucht plof ik neer.

Tegenover me ontwaar ik een bekend gezicht. Ik twijfel nog even, maar aan de overkant breekt al een grijns van herkenning door. Jacco, een jaargenoot die ik in 20 jaar niet heb gezien. 'He, dat is lang geleden, Rob was het toch!' zegt hij opgetogen. Ik herinner me vaag dat Jacco altijd een beetje een rare vogel was. Iemand die op het KIM al verschrikkelijk kon fantaseren. Hij had eindelijk toneelspeler willen worden of regisseur ofzo, maar hij was destijds een paar keer afgewezen door de kleinkunstacademie, of de filmacademie of zoiets.

Ik had een korte reis met hem gevaren toen ik moest invallen voor een zieke collega op de Hr. Ms. Tydeman. Een hydrografisch schip. Zandbanken inmeten op de route tussen Duitsland en Denemarken, als ik het me goed herinner.

Ik bewaarde daar goede herinneringen aan. Jacco was aan boord al net zo'n buitenbeentje

* Op deze plaats vindt u afwisselend een bijdrage van commodore Erik Oliemans en kolonel Frans Matser, beide werkzaam bij het Commando Dienstencentra (CDC).

als op het instituut. Zijn prachtige anekdotes fleurden de saaie uren op de brug geweldig op. Maar hij had als officier van de wacht ook midden in de nacht alarm voor het hele schip gegeven omdat er zogenaamd tien gigantische potvissen waren gezien. De kapitein was *not amused*. Ik meende mij te herinneren dat hij een paar jaar later de marine had verlaten. 'Leuk je weer eens te zien, wat doe jij tegenwoordig' lijkt me dus een passende opening.

Jacco is directeur van een theaterbureau en heeft het reuze naar zijn zin. Getrouwd, twee volwassen kinderen. Hij had er nooit spijt van dat hij naar het KIM was gegaan. Het was een leuke tijd geweest en hij had er veel geleerd, mensenkennis opgedaan, wat van de wereld gezien, leiding leren geven, maar hij had ook geen spijt van zijn vertrek na een aantal jaren. Het amusementsvak bleef hem toch trekken. En hij had nog steeds een band met Defensie, zegt hij lachend, want hij heeft een zoon van 22, Wessel, werkzaam als BBT-wachtmeester bij de Koninklijke Marechaussee. Sportieve vent, havo gedaan, goede zwemmer en basketballer. Leuke vriendin. Hij glimt van vaderlijke trots. Maar de appel valt niet ver van de boom, want ook Wessel staat op het punt Defensie de rug toe te keren. Hij gaat namelijk binnenkort naar de politie, vertelt Jacco. Vanaf dit punt nam het gesprek een onwaarschijnlijke wending.

Ik had natuurlijk wel iets gehoord van een project om overtollige militairen naar de politie te

brengen. Leek mij een prima initiatief. 'Maar je zei net toch dat je zoon BBT-er is?' vraag ik nietsvermoedend. 'Dan kan hij toch haast niet overtollig zijn, z'n contract loopt toch vanzelf af.' Daar wist Jacco het fijne niet van. 'Maar Wessel zegt dat het echt prima is geregeld!' spreekt hij met veel waardering in z'n stem. 'Knap hoe jullie dat toch altijd weer keurig voor jullie personeel weten te organiseren bij Defensie. Ondanks al die bezuinigingen. Petje af!'

Ik keek hem niet begrijpend aan. 'Nou, eigenlijk had hij nog een contract voor twee jaar, maar daar wordt hij zomaar van vrijgesteld. Ook had hij net een dure opleiding gevolgd, om *air Marshal* te worden ofzo, maar hij hoeft niets terug te betalen. Z'n keuring is grotendeels door Defensie geregeld en de opleiding bij de politie wordt helemaal door Defensie betaald, trouwens: ik geloof een deel van zijn salaris in de eerste jaren ook.'

Ik kijk hem ongelovig aan. 'Maar dat kan toch niet' spreek ik met ongeloof in m'n stem 'we hebben momenteel meer dan 2000 BBT-ers tekort: jongens en meisjes zoals jouw zoon. In de twintig en met een tijdelijk contract. Gezond, sportief. De werving maakt momenteel overuren om ze te vinden. Dan gaan we die toch zeker niet zelf naar buiten helpen?

Wordt zijn eenheid misschien opgeheven of heeft hij een of andere dienstbeperking?' Verbaasd over zoveel ongeloof schudt Jacco zijn

iets te lange haren. 'Natuurlijk niet, hij is zo gezond als een vis, en zijn eenheid wordt geloof ik zelfs uitgebreid!' Nu geloofde ik helemaal niets meer van het verhaal. Die Jacco was toch niets veranderd, hij kan nog steeds van een haring een potvis maken.

Jacco las het ongeloof in mijn ogen en nam nu toch wat gas terug. Hij haalde zijn schouders op en zei dat hij het ook allemaal niet precies wist, alleen maar de zaken die Wessel hem had verteld. Ik keek hem nu toch wat argwanend aan. 'Die appel valt zeker niet ver van de boom', dacht ik. Wat een fantasie, wat een indianenverhaal. We zijn toch zeker niet gek geworden bij Defensie, we zijn toch Sinterklaas niet! Die Wessel heeft al net zo'n rijke fantasie als z'n vader. Of hij daar bij de politie mee aan het juiste adres is? Ik had mijn twijfels.

Met knarsende wielen stopte de trein in Den Haag Hollands Spoor. Ik stapte uit, op weg naar mijn vergadering op de Admiraliteit... Jacco bleef zitten, hij ging door naar Amsterdam voor een bespreking met een impresario. Leek me leuk werk in de amusementsindustrie, maar wel lastig om dan met beide benen op het dek te blijven. Desalniettemin namen we hartelijk afscheid. Toch leuk na zoveel jaar.

En die fantasieverhalen had ik hem aan boord van de Tydeman ook al niet kwalijk genomen. 'Gewoon met een korreltje zout nemen', zei onze bootsman toen al.

Hartelijk namen wij afscheid.